

Allmän dammussla

(*Anodonta anatina*; synonym *A. piscinalis*)

HOTKATEGORI: hotkategori LC (livskraftig) både nationellt och globalt (IUCN Red List).

Utseende: Skalet är rombiskt till äggformat och tämligen stort i omkrets. Det blir vanligtvis 7–10 centimeter långt (i undantagsfall upp till 14 centimeter). Skalfärgen är oftast gul till gulgrön med livliga gröntoner. Skalets över- och underkant konvergerar ofta bakåt. Överkanten övergår ofta tvärt i bakkanten. Tjockleken hos skalhalvorna tilltar ofta nedåt, speciellt i framänden. Detta känns tydligt om man håller skalet i framänden mellan tummen och pekfingeret. Dra sedan fingrarna nedåt mot den undre kanten så känner du förtjockningen. Skulpturen på ”skalbucklan” (umbo) består av 8–10 vågformade åsar, vilka överkorsar skalets tillväxtlinjer. Inströmningssifonen hos det levande djuret är bred med korta papiller. Mjukdelarnas färg går ofta i grått till grågult.

Biologi: Den allmänna dammusslan är en generalistart som förekommer i alla typer av vatten, utom de mest näringsfattiga (i vattendrag, sjöar, våtmarksdammar, och till och med artificiella sötvattensmiljöer, såsom vattenreservoarer och fiskdammar), under förutsättning att lämpliga värdfiskarter är närvarande. Arten kan även påträffas i brackvatten, i t.ex. grunda vikar i Östersjöns innerskärgårdar. Den är föga krävande vad gäller bottenstrukturer och förekommer, förutom på sand- och grusbotten, även på mjuka slambottnar. Arten påträffas även på relativt stora djup. Den är nästan alltid hermafrodit.

Kunskapen om artens val av värdfiskar är ännu bristfällig. Den allmänna dammusslan nyttjar troligen ett stort antal fiskarter som värdar för larvernas

Skalfärgen är oftast gul till gulgrön med livliga gröntoner. Skalets över- och underkant divergerar ofta bakåt.

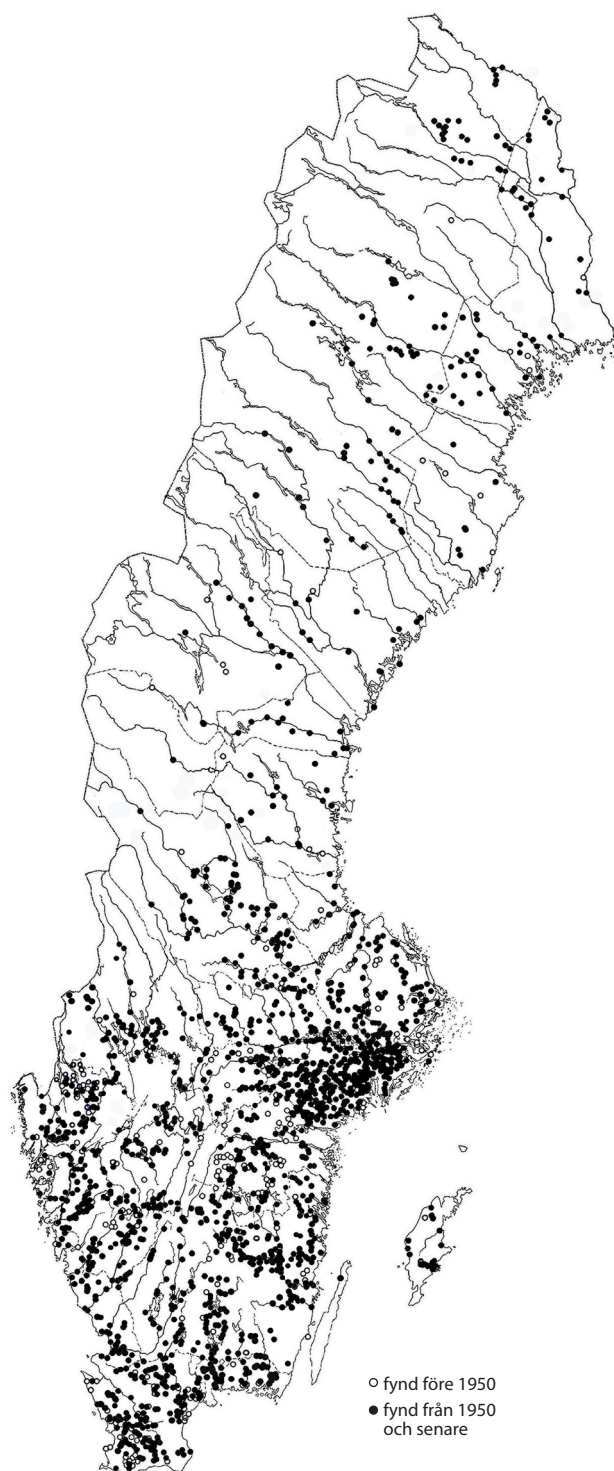
Filterande allmän dammussla. Inströmningssifonen är bred med relativt korta papiller. Nedanför, till vänster, syns den smala utströmningssifonen.

utveckling. Nyare studier pekar dock på att endast inhemska och i vattensystemet naturligt förekommande arter är bra värdar, vilket tyder på att negativa förändringar i fiskfaunan är ett reellt hot mot lokala musselpopulationer. Vid nyligen genomförda undersökningar har musslans larver (glochidier) identifierats på mört, benlöja, stäm, elritsa, gärs, storspigg, öring, lax och stensimpa. Lokala anpassningar hos mussellarverna till förekommande arter av värdfiskar är regel. Dammusslornas larver fäster, förutom på värdfiskarnas gälar, även på fenor och hud.

Utbredning: Allmän dammussla är vår vanligaste stormusselart. Den förekommer allmänt i hela landet från Skåne till Lappland men är ovanligare i det inre av Norrland.

Problem/hot: Arten förekommer mycket allmänt och inga direkta hot bedöms föreligga i Sverige, men indikationer finns på en minskning av populationerna i flera andra europeiska länder, där arten därför rödlistats. Lokalt kan den minska på grund av fysiska ingrepp i vattendrag och sjöar, bl.a. genom rensningar och grävningar. Korttidsreglering av vattendrag, där bland annat torrläggning kan förekomma, utgör likaså ett allvarligt hot. Övriga hot mot arten är föroreningar av olika slag, igenslamning av botten och försvinnande värdfiskar.

Allmän dammussla är vår vanligaste stormussla och förekommer allmänt i hela landet från Skåne till Lappland men är ovanligare i det inre av Norrland.

